

Insamlingen av journalistminnen avslutad

Det journalistiska arbetet genomgår sedan några decennier stora förändringar. Omvandlingarna är tekniska, sociala och organisatoriska och påverkar det redaktionella arbetet radikalt. Journalisternas roll och villkor har förändrats över tiden.

I syfte att dokumentera det journalistiska arbetet förr och nu har TAM-Arkiv, i samarbete med Journalistförbundet och Arbetets museum i Norrköping, genomfört en insamling av journalisters yrkesminnen. En frågelista skickades under våren ut till samtliga medlemmar i Journalistförbundet. Insamlingen löpte under våren och sommaren och har nyligen avslutats.

Insamlingen har resulterat i 134 bidrag. Det är ett rikt och spännande material vi har fått in. Det innehåller olika typer av texter: längre självbiografier, kåserier, anekdoter mm, och varierar i omfång från en sida till upp emot hundratalet sidor. Förutom texter innehåller materialet också fotografier, böcker, pressklipp och andra dokument.

Spridningen i ålder bland skribenterna är stor: den äldsta är född 1911, den yngsta 1980. Drygt en tredjedel av bidragen, 48 stycken, är skrivna av kvinnor. Många av dem som skrivit har arbetat som lokalredaktörer inom A-pressen och skildrar dess problem med sviktande ekonomi och nedskärningar. Tillvaron som lokalredaktör blir väl belyst: som lokalredaktör hade journalisten ansvar för en helhet, och skulle både skriva, fotografera, sälja annonser, förmedla prenumerationer, ringa in nyheter mm. Jobbet var slitsamt, lokalredaktören förväntades stå till tjänst dygnet runt. Men de negativa sidorna i arbetet balanserades av fördelarna: lokalredaktören hade hög status i lokalsamhället och var en maktfaktor att räkna med.

Gustaf Haglund inledde sin journalistiska bana 1949, då han fick ett vikariat som lokalredaktör för Hälsinglands Folkblad (senare Hälsingekuriren) i Ljusdal. Han hade då jobbat som skogsarbetare i tio år, tagit hermodskurser i svenska och fungerat som orsrapportör för Folkbladet.

Det finns också skildringar från redaktioner på storstadstidningar, exempel från veckopressen, från frilansande journalister som är en stor grupp, och från journalister som arbetar som informatörer. Olika sidor och kategorier av det journalistiska arbetet finns alltså belyst. Sammantaget ger materialet en bild av journalistyrkets utveckling under de senaste 50 åren. Huvudsyftet med insamlingen var just att dokumentera journalistens vardag igår och idag. I det sammanhanget är alla de inkomna bidragen viktiga pusselbitar. De har inordnats i TAM-Arkiv och Arbetets museums arkiv och kommer att hållas tillgängliga för forskare och andra intresserade.

Vi (Journalistförbundet, TAM-Arkiv och Arbetets museum) undersöker nu möjligheten av att gå vidare med projektet att dokumentera journalistyrket. Det skulle kunna ske t ex genom ett fältarbete på någon journalistisk arbetsplats idag, eller genom att intervjua ett antal av dem som lämnat bidrag till insamlingen. För att kunna genomföra en sådan fördjupning krävs dock medel utifrån.